

повного забезпечення прав кожного громадянина є основною ціллю. Прийняті нашим суспільством ідеї побудови правової держави і вільно ринкового господарства – це спроба використання зовнішніх резервів, позитивного досвіду розвитку прогресуючих країн світу.

Одним із фундаментальних законів соціально-економічного розвитку є визнано у всьому світі положення про те, що всі соціальні багатства, при рівних умовах, добуваються лише ефективною працею. Починаючи будувати свою державність Україна має унікальну нагоду і зобов'язана врахувати не тільки позитивний, але й негативний досвід світового соціально-економічного життя. Сучасне високорозвинене індустріальне суспільство вражене глобальною кризою, про що яскраво свідчать жорстокі сировинні і військові конфлікти, продовольчі проблеми, техногенні та соціогенні екологічні катастрофи, дегуманізація життя. Цей досвід показує, що усякий прогрес в соціально-популярних системах неминує призводити до великого регресу.

Кваліфіковано відібрати, систематизувати і використати світовий досвід ефективного розвитку можна тільки активно включаючись в міжнародні політичні, соціокультурні і економічні відносини. Головний критерій соціальної ефективності зовнішньоекономічної стратегії формується факторами економічного зростання та підвищення рівня життя народу. Досвід функціонування демократичної правової держави в світі є безумовно позитивним і практично перевіреним в багатьох країнах. Побудова такої держави в Україні, як спільноти політично молодого та генетично специфічної, є проблемою передусім стратегічною з багатьох причин. Першою з них є стан соціально-психологічної сфери суспільства. Тривале стримування національного потуги до самостійного розвитку та відвертий геноцид щодо українського народу створили розрив поколінь, особливо серед культурної національно-свідомої еліти.

Проблему побудови України як сучасної демократичної правової держави треба розгорнути процес напруження правосвідомості нашого суспільства в часовому напрямі. Слід

каталізатором руху до правової держави можуть бути тільки глибинні знання механізму соціально-економічного розвитку. Саме такими знаннями Україна повинна доповнити позитивний і цінний досвід світового розвитку.

Література

1. Білорус О.Г., Скаленко О.К. Інформаційна безпека України /Вісн. – 1992. – № 5. – С. 56 – 58.
2. Сорос Дж. Nhe Wall Street Journal. – 27 жовтня 1997 року.
3. Сорос Дж. Криза глобального капіталізму. – К.: Основи, 1999. – С. 119.
4. Павловський М.А. Шлях України. – К.: Техніка, 1996. – С. 152.
5. Поппер К. Відкрите суспільство і його вороги. – М., 1992. – Т.1. – С.38.

УДК 316.65

Прошин Д.В.

(Дніпропетровський університет ім. Альфреда Нобеля,
г. Дніпропетровськ)

Глобалізація и “призрак” левого экстремизма

Российские и украинские политологи демонстрируют практически полное безразличие к проблеме современного левого экстремизма. Кроме работ Б. Кагарлицкого [1], И. Морозова [2] и А. Тарасова [3] едва ли можно назвать еще хотя бы одно крупное исследование в данной области. Несколько больше, но отнюдь не повышенный интерес к проблеме проявляют западные авторы [6, 7, 8, 9, 10]. Между тем нельзя исключать того, что в сравнительно скором времени мы окажемся свидетелями нового всплеска левозэкстремистских настроений – третьего по счету с конца XIX в. (включая крайнее левое движение рубежа XIX-XX вв. и левацкий экстремизм второй половины XX в.).

Анализируя особенности последнего из этих всплесков, А. деппа Порта указывает, что переход части итальянских левых

к террористическому насилию состоялся «на излете» протестного движения 1960-х гг., под влиянием разочарования в реформируемости «системы» [5, р. 111]. Аналогичную эволюцию претерпели и отдельные представители западногерманской и американской «левой». У нас есть известные основания допускать возможность подобной трансформации и в случае современных протестных – антиглобалистских (альтерглобалистских) – движений. Прогнозируемое углубление мирового экономического кризиса, умноженное на социокультурный стресс глобализации и разочарование в ранее применявшихся – даже весьма радикальных («битва в Сизтле», Прага, Генуя) – методах борьбы, может послужить катализатором перехода от уличных протестов и сравнительно бессистемных актов насилия (что само по себе представляет серьезную проблему) к систематическим подрывным акциям, вплоть до пресловутой «городской партизанской войны».

И, как минимум, на одном направлении такой переход уже совершился. Разного рода группировки воинствующих защитников животных или окружающей среды (экотеррористов), безусловно, несут немалый заряд левацкого экстремизма, нацеленный против большого бизнеса и «общества потребления» в целом. В программном охвате «экоатаж» уступает «классовому» терроризму итальянских «Красных бригад» или западногерманской «Фракции Красной армии», тивившихся вызвать в своих странах всеобщее антикапиталистическое восстание, но однозначно превосходит «классовый» терроризм прошлых лет по масштабам причиняемого материального ущерба [4]. Что же касается бескровности экотеррористической кампании «красноармейского» террора в ФРГ началась с обоедшихся без жертв ночная поджогов двух универмагов.

Наконец, как и в 1960-70-х гг., сегодня существуют «классической» герилье в некоторых странах мирового Юга (Колумбия, Мексика). События в этих районах способны дать пример антикапиталистической борьбы экстремистам Севера (подобно тому, как партизанские войны на Кубе и во Вьетнаме)

вдохновляли западноевропейских и американских левых террористов полвека назад). Более того, благодаря глобальной информационной революции герилья на Юге может стать интегральной частью возможных в будущем антисистемных подрывных акций на Севере, в режиме реального времени влияя на настроения в Сизтле или Париже.

Итак, не исключено, что похороны левого экстремизма (для многих – не более чем полужабытого порождения провалившегося «левого проекта») окажутся преждевременными. Мир в наши дни претерпевает сложную и болезненную трансформацию, а опыт прежних витков левого экстремизма показывает: каждый из них совпадал с тем или иным критическим моментом в истории человечества. С этой точки зрения игнорирование проблемы левого экстремизма на современном этапе представляется неоправданным и рискованным.

Литература

1. Кагарлицкий Б. Ю. Глобализация и левые / Б. Ю. Кагарлицкий. – М.: Логос, 2001. – 172 с.
2. Морозов И. Л. «Фракция Красной Армии» в Западной Германии и «Сапатистская армия национального освобождения» в Мексике: сравнительный анализ моделей левоэкстремистских движений / И. Л. Морозов. – Волгоград: Перемена, 2009. – 212 с.
3. Тарасов А. Н. Левые в России: от умеренных до экстремистов / А. Н. Тарасов. – М.: Институт экспериментальной социологии, 1997. – 232 с.
4. Baldwin B. Wade's War [Электронный ресурс] / B. Baldwin. – Режим доступа: <http://www.styleweekly.com/styleweekly/wade-war/Content?oid=1381402>
5. Della Porta D. Left-wing terrorism in Italy / D. della Porta in: Terrorism in Context (ed. by M. Crenshaw). – University Park: The Pennsylvania University Press, 2007. – 633 p.
6. Igniting a Revolution: Voices in Defense of the Earth (ed. by A. Nocella, S. Best) / A. Nocella, S. Best., eds. – Edinburgh: AK Press, 2006. – 423 p.